

Govor generalnog sekretara Saveta za regionalnu saradnju, Gorana Svilanovća,
na ministarskoj konferenciji Investicionog komiteta Jugoistočne Evrope
Sarajevo, 21. novembar 2013. godine

Vaše ekscelencije, dame i gospodo,

- Veliko mi je zadovoljstvo što mogu da vas pozdravim na četvrtom ministarskom sastanku Investicionog komiteta Jugoistočne Evrope, koji smo sazvali sa samo jednim ciljem – usvajanje strategije SEE 2020.
- Pre godinu dana RCC-u i Investicionom komitetu dali ste zadatak da izradi strategiju koja će na najbolji način uobličiti regionalnu 2020 viziju i pokazati put do ostvarenja 11 ciljeva. Danas vam uzvraćamo dokumentom koji imate ispred sebe.
- Ipak, pre nego što počnem detaljnije obrazlaganje strategije SEE 2020, dozvolite mi kratak uvod. Počecu od dve tačke:
 - Prvo, Regionalni savet za saradnju postavljen je kako bi bio organizacija posvećena pronalaženju zajedničkih prioriteta naših članova
 - Drugo, naš značaj kao regionalne organizacije proporcionalan je vrednosti koje stvaramo našim članovima
- Zašto vam to govorim ovde i zašto vam to govorim danas? Pa, uvek je dobro sagledati stvari u budućnosti i to je upravo ono što smo mi pokušavali da uradimo u periodu koji je iza nas, a posebno od početka ove godine. Promišljali smo našu sopstvenu ulogu, prioritete regiona i svake zemlje posebno i, konačno, vrednost koju donosimo svojim osnivačima.
- RCC je osnovan u vreme kada su izgradnja mira, sigurnost i pomirenje bili na umu svima u regionu i svima van njega. Okruženje se od tada promenilo, a mi se menjamo s njim. Jasno je da u situaciji u kojoj smo za pet godina izgubili 800.000 radnih mesta, duplirali javni dug, i tek očekujemo snažan rast – planovi za konkurentnost i razvoj dospevaju na vrh liste naših prioriteta.
- Takođe, u našim odnosima sa Evropskom unijom, bilateralnim i regionalnim, agenda ekonomskog razvoja postaje vidljivija nego ikad pre. Ovo je jasno i iz prioriteta sadržanih u Strategiji proširenja objavljenoj prošlog meseca. To, naravno, nije iznenađenje. Naši građani trenutno imaju jedva trećinu BDP-a po glavi stanovnika u odnosu na građane

Evropske unije. A ekonomski kriterijumi za pristupanje Uniji ostaju sasvim jasni – funkcionalna tržišna ekonomija i, ovo podvlačim, kapacitet za konkurentnost.

- Konačno, bar u ekonomskom rečniku, veličina jeste važna. Čak i kao region, naše ekonomije zajedno jedva da su jednake Portugaljskoj, koja i nije baš poznata po velikom kapacitetu.
- Ne želim ovde da otvaram priču o regionalnoj saradnji, jer mislim da niko na kraju 2013. godine ne osporava potrebu za njenim postojanjem. Države su jasno prepoznale zajedničke interese u trgovini, investicijama, saobraćaju, energetici i drugim oblastima, a u svemu tome još mnogo imamo da pokažemo. Ono što želim da otvorim ovde jeste kako da to radimo pametnije, usmerenije i strateški.
- To je trenutak kada SEE 2020 stupa na scenu. Strategija koju ćete danas, nadam se svi usvojiti, predstavlja novi period regionalne saradnje. Strategiju sa jasnim zadacima i ciljevima, koja je fokusirana na one oblasti koje nude najveće potencijale za zajedničko delovanje i rezultate i koja će imati mehanizme za sprovođenje svega dogovorenog.
- Da počnemo od zadataka i ciljeva. SEE 2020 pokrenut je sa jasnom vizijom sa vaše strane u setom od 77 nacionalnih i 11 regionalnih ciljeva koje ste usvojili kako bi nam dali jasan pravac u kojem želimo da idemo. Dodatno, ciljevi su takođe i indikatori uticaja, mere šta radimo u primeni SEE 2020, ali i u generalnoj reformi politike. Merljivost je, dakle, veoma važna.
- Želim ovde da napomenem, ciljeve ste postavili vi, vlade. Regionalni ciljevi koji čine kičmu SEE 2020 nisu ništa drugo, već zbir i prosek nacionalnih ciljeva. Ako su zemlje ambiciozne, region je odvažan. Ako su zemlje rezervisane, takav je i region. To je različito od pristupa prihvaćenog u EU, gde se prvo postavljaju ciljevi Unije, a onda i nacionalni ciljevi. Mislim da je jasno zašto mi to ne možemo i zašto nećemo raditi tako.
- Ohrabrujuće je što vidimo da ovi ciljevi pronalaze put od Strategije SEE 2020 do nekih od nacionalnih strateških dokumenata, kao što su Strateški državni dokumenti koji se razvijaju u procesu pripreme za IPA II. To je veoma korisno, jer pokazuje da su prioriteta koje postavljaju vlade, ujedno i prioriteta određeni za IPA finansiranje.
- Kada od ciljeva dođemo do oblasti prioriteta, moramo da primetimo da, iako zajedničko delovanje ima smisla, nema ga uvek i svuda. Iz perspektive rasta i konkurentnosti, odabrali smo nekoliko oblasti u kojima vaše kolege u vladama i mi osećamo da možemo da idemo napred i pokažemo rezultate multilateralne akcije. Trgovina i investicije su jedna od takvih oblasti, gde osećamo da veća regionalna integrisanost može da dovede do boljih ekonomskih rezultata. Inovacije su još jedna takva oblast, gde udruživanjem resursa možemo pokušati da se specijalizujemo za određene oblasti. Kvalitet obrazovanja i okvirni standardi zaslužuju našu pažnju na regionalnom nivou, jer ako se time ne bismo bavili, bile bi stvorene barijere za svaku mobilnost u budućnosti. Zapošljavanje je takođe posmatrano iz perspektive mobilnosti radne snage, kao i politike razmene iskustava sa Generalnim direktoratom za zapošljavanje, imajući u vidu da je stanje tržišta rada sasvim slično širom regiona. Infrastruktura je jasna oblast za regionalno delovanje, jer saobraćaj, energetika i životna sredina imaju regionalnu širinu.
- Tokom prethodnih godina konsultovali smo više od 1.500 predstavnika vlada, privatnog sektora i organizacija građanskog društva, da bismo došli do ovih prioriteta, mera i akcija.

Predloženi tekst Strategije koji je na stolovima ispred vas sadrži 86 mera, akcionih mera i instrumenata politike za 16 oblasti. Drugim rečima – pregršt.

- Mi verujemo da je put do postavljanja prioriteta u daljoj primeni ovoga, u sektorskom pristupu. To nije nešto što je jedinstveno za naš način razmišljanja ili za ovaj region. Doslovno svaki tip regionalnog ekonomskog povezivanja koristio je sektore kao put da saradnju učini konkretnom i opipljivom. Sama Evropska unija izrasla je iz saradnje u sektorima uglja i čelika. Imajući ovo na umu, imali smo prvu grupu konsultacija sa učesnicima SEE 2020 i postigli konsenzus o dva sektora koja je biti istaknuti kao prvi prioriteti – industrija hrane i pića i turizam. Ovi sektori biće posmatrani kroz prizmu pet stubova Strategije – integrisani, pametni, održivi i inkluzivni rast poduprt dobrim upravljanjem – kroz isticanje uklanjanja trgovinskih barijera i promociju investicija u dati sektor, nadogradnju veština i promociju mobilnosti radne snage i isticanje investicija u infrastrukturu zbog podrške potrebne lancu snabdevanja u tom sektoru i osiguravanje da će vlade obezbediti okvire. Drugim rečima, želimo da budemo sigurni da će većina stvari koje radimo u primeni SEE 2020 u sledećih nekoliko godina, biti pre svega usmereno u ove sektore. Udruživanje biznisa u ovom pristupu će biti ključno i mi stvaramo veze sa komorama, poslovnim asocijacijama, ali i sa nekim od najvećih i najznačajnijih kompanija u ovim oblastima. Sektorski pristup jasno je naznačen u predloženom ministarskom saopštenju koje je pred vama.
- Sada, nakon pominjanja ciljeva SEE 2020, prioriteta oblasti i nekih od metoda sprovođenja, želim kratko da pomenem kako ova Strategija takođe može da ima potencijalnu ulogu u oblikovanju ekonomskog upravljanja u regionu. Pominjem ovo zato što se ispostavlja da ekonomsko upravljanje ubrzano postaje ključni prioritet u proširenju, bar sudeći prema poslednjoj Strategiji proširenja i izveštaju o napretku. U svakom slučaju, jasno je da EU ovome pridaje veliki značaj.
- SEE 2020 je regionalna strategija, ali ona predviđa delovanje na nacionalnom nivou. Strategija predviđa razvoj nacionalnih SEE 2020 agenda. Ove agende će utvrditi razlike između onoga što je potrebno za dostizanje SEE 2020 zadataka i onoga što su postojeći strategijski okvir i akcije koje su preduzete. Drugim rečima, nacionalne SEE 2020 agende predstavljaju sjajnu osnovu za **stock-taking** i može biti korišćena za nacionalne programe reformi konkurentnosti. Sa druge strane, biće uspostavljen detaljan sistem za monitoring za vrednovanje napretka u okviru implementacije SEE 2020. Ovo takođe može da bude deo godišnjeg ciklusa merenja napretka i širem sistemu ekonomskog upravljanja. Drugim rečima, moramo da budemo svesni kapaciteta u našoj administraciji i veoma pažljivi da ne preopteretimo taj skromni kapacitet različitim vrstama sistema monitoringa u načinima upravljanja. Pozivam vas u zemljama, ali i Komisiju takođe da pronađemo najbolji način za spajanje ovih procesa.

Vaše ekscelencije

- Pre nego što zaključim, dozvolite mi da pomenem nekoliko ključnih sastojaka koji će odrediti uspeh ove strategije i našeg zajedničkog poduhvata:
 - SEE 2020 je više delo za filharmoniju, nego za kamerni orkestar. Govorimo o 7 ekonomija, u svakoj je 8-20 ministarstava i agencija koje učestvuju, a tu je i

15 koordinatora regionalnog značaja. Ako u sve to dodamo privatni sektor, građansko društvo, međunarodne organizacije, donatore, **IFIs** i sve druge, ne možemo da potcenimo značaj koordinacije. RCC se nalazi u središtu procesa koordinacije, ali negov kvalitet kao dirigenta zavisice od svakog instrumenta u orkestru i iako imamo neke virtuoze, još mnogo kapaciteta tek treba da bude razvijeno.

- To me dovodi do moje druge poente, a to su resursi. Kao što smo svi svesni, ovo je ozbiljan poduhvat i zahteva ozbiljne investicije. Jedan od zadataka izveden iz ovih 11 ciljeva postavljenih od strane zemalja jeste stvaranje milion novih radnih mesta do 2020. Razumljivo pritisak je porastao zbog ovog prvog i naši inboksi već se pune prijavama za tih milion radnih mesta. Ozbiljno govoreći, ukoliko želimo da stignemo blizu ostvarenju ovog zadatka moraćemo da angažujemo značajne resurse. Samo pogledajte trenutne potrebe u našim vladama, nedostatak finansija i privatnom sektoru i stanje naše infrastrukture. Moraćemo da tražimo izvan naših budžeta, blisko surađujemo sa privatnim sektorom i da podržimo javno privatno partnerstvo.

Dame i gospodo,

- Mislim da je bezbedno reći da smo prošli dug put zajedno u poslednjih nekoliko godina i da smo počastvovani što smo na ovom putu bili zajedno sa vama. Ovo je bio proces suptinske transformacije za nas u RCC-u.
- Podrška i posvećenost vlada, regionalnih struktura i ostalih partnera bili su ključni i ja vam se za to zahvaljujem. Najvažnija mera naše zajedničke ambicije je vaša spremnost da istupite sa zajedničkom agendom reformi. To ne zahteva samo viziju, već i destinaciju i hrabrost za sprovođenje.
- Konačno, želim da izrazim svoju posebnu zahvalnost Vladi Bosne i Hercegovine. Napori koji su u ovo uloženo pod vođstvom Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa, jedan su od osnovnih razloga zašto smo mi ovde. Zahvaljujemo vam se za to što ste pouzdan i aktivan ko-predsedavajući u ovoj ključnoj fazi razvoja SEE 2020.
- Ovim rečima predajem pozornicu zamenici ministra, gospođi Salkičević – Dizdarević, da se obrati Ministarskom sastanku.

Hvala vam.

